

8ο Γυμνάσιο
Αθηνών

Αρχαιολογικός χώρος
και
Μουσείο Κεραμεικού

Σ' αγάπησαν δύο πατρίδες...

*Ο τίτλος από την επιτύμβια επιγραφή στο βάθρο του εκθέματος του
ταύρου στο μουσείο του Κεραμεικού*

Συμμετέχοντες

Σχολείο: 8ο Γυμνάσιο Αθηνών

Τάξη / Τμήμα: Β3

Αριθμός μαθητών: 25

Αριθμός παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: 21

Χώρες προέλευσης των παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: Αλβανία, Ρουμανία, Συρία, Σιέρα Λεόνε, Φιλιππίνες.

Προφίλ της τάξης : Ένας από τους μαθητές ήταν για πρώτο χρόνο στην Ελλάδα και ένας για δεύτερο χρόνο, και βοηθήθηκαν από τη Δράση 2 με τίτλο «Ελληνομάθεια» του Προγράμματος «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών». Ο πρώτος μαθητής στοχοποιήθηκε από τους συμμαθητές του και χρειάστηκε μεγάλο μέρος της σχολικής χρονιάς να διαχειριστούμε συγκρούσεις, ώσπου να επιτευχθεί ένα ικανοποιητικό επίπεδο αποδοχής. Γενικώς, το τμήμα δεν εμφανίζει ιδιαίτερη συνοχή, και λόγω της πολυπολιτισμικής του σύνθεσης.

Όνομα εκπαιδευτικού: Δήμητρα Παπαζαφειράτου

Μουσείο: Αρχαιολογικός χώρος και Μουσείο Κεραμεικού

Συλλογή ή αντικείμενα που έγιναν αντικείμενα διαπραγμάτευσης: Επιτύμβια μνημεία, αντικείμενα καθημερινής χρήσης, εργαλεία, όπλα, είδη καλλωπισμού κλπ.
Διαπολιτισμική δυναμική που διακρίνεται στα συγκεκριμένα αντικείμενα: Κοινές συνήθειες, έθιμα, αντιλήψεις των λαών μέσα στο χρόνο, ομοιότητες της καθημερινής ζωής, η διαχρονικότητα της συνύπαρξης διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων.

Ονόματα εκπροσώπων του μουσείου: Λεωνίδα Μπουρνιάς, Ειρήνη Σβανά.

Στόχοι

Γνωστικοί

- Να γνωρίσουν οι μαθητές ένα σημαντικό αρχαιολογικό χώρο και την ευρεία περιοχή, που αποτελεί σήμερα σταυροδρόμι λαών και πολιτισμών και μια από τις ωραιότερες περιοχές της πόλης που ζουν.
- Να συνειδητοποιήσουν τα κοινά σημεία στη ζωή των λαών μέσα στο χρόνο.
- Να ασκηθούν στη γλωσσική έκφραση.

Συναισθηματικοί

- Να «δεθούν» ως ομάδα, μέσα από τη διαδικασία προετοιμασίας και πραγματοποίησης της επίσκεψης.
- Να ανασύρουν εικόνες - αναμνήσεις από τις χώρες προέλευσης τους ή να τους δοθεί η αφορμή να συζητήσουν για τον τόπο τους με τους γονείς τους.

Παιδαγωγικοί

- Να αναπτύξουν πρωτοβουλία και να λειτουργήσουν δημιουργικά.
- Να έρθουν σε επαφή με τον πολιτισμό της χώρας στην οποία ζουν, αλλά και με τον πολιτισμό των δικών τους χωρών και των χωρών των συμμαθητών τους.

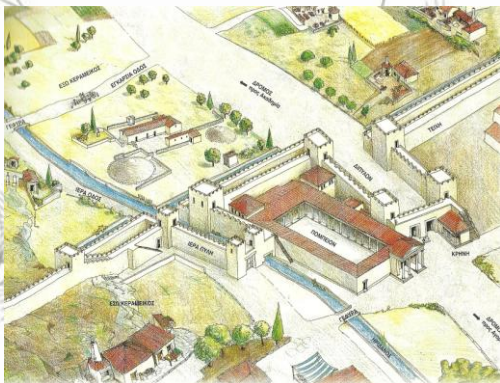
Σύνδεση με Πρόγραμμα Σπουδών

Η επίσκεψη συνδέεται με τα μαθήματα της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας, της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, της Νεοελληνικής Γλώσσας και των Εικαστικών.

Δράσεις

1. Παρακολούθηση της ημερίδας «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης» που πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο Τιτάνια της Αθήνας στις 19-01-2013. Πρώτη συνάντηση - συζήτηση μεταξύ εκπαιδευτικού και αρχαιολόγου.
2. Τηλεφωνική και ηλεκτρονική επικοινωνία εκπαιδευτικού - αρχαιολόγων για την ανταλλαγή σκέψεων-απόψεων, το σχεδιασμό της επίσκεψης και την αποστολή εποπτικού υλικού.
3. Επίσκεψη της εκπαιδευτικού στο μουσείο, περιήγησή της στον αρχαιολογικό χώρο από κοινού με τους αρχαιολόγους και συζήτηση, ώστε να οργανωθεί η επίσκεψη, να επιλεγούν τα σημεία και τα αντικείμενα στα οποία θα εστιασθεί η επίσκεψη σύμφωνα με τους στόχους, καθώς και να δει και να φωτογραφήσει η εκπαιδευτικός τα εκθέματα που θα προβάλει στην τάξη στο στάδιο της προετοιμασίας της επίσκεψης.
4. Εκπαιδευτικές δράσεις:
  1. Οι μαθητές στο σχολείο ενημερώνονται για την εκπαιδευτική επίσκεψη και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που πρόκειται να παρακολουθήσουν. Στόχος μας είναι να συγκρίνουμε τη ζωή των ανθρώπων μέσα στο χρόνο, αναζητώντας κοινά στοιχεία ανάμεσα στους λαούς (1 διδακτική ώρα).

2. Οι μαθητές συμπληρώνουν ερωτηματολόγιο με τίτλο «Η ζωή ενός αγοριού/κοριτσιού χθες και σήμερα». Εδώ μπορούν να ζητήσουν και τη βοήθεια των γονιών τους (Εργασία για το σπίτι).
3. Επεξεργάζονται από το εκπαιδευτικό λογισμικό «Δημόσιος και ιδιωτικός βίος των Αρχαίων Ελλήνων - Ιδιωτικός βίος» τα θέματα καθημερινή ζωή, εκπαίδευση, παιχνίδι, ζωή-θάνατος. Προβολή φωτογραφιών από τον Κεραμεικό (2 διδακτικές ώρες).
4. Συζητούμε τα κοινά σημεία που βρήκαμε στις ζωές των ανθρώπων, στον τόπο και το χρόνο.
5. Επισκεπτόμαστε τον αρχαιολογικό χώρο του Κεραμεικού. Πριν την είσοδό μας στο χώρο, συζητούμε για την περιοχή που βρισκόμαστε, χώρο όπου και σήμερα συναντιούνται πολλοί λαοί και πολιτισμοί. Σχεδιάζουμε το χάρτη της περιοχής.
6. Με τον χάρτη του Κεραμεικού και χωρισμένα σε 2 ομάδες, τα παιδιά ξεναγούνται από τους δύο αρχαιολόγους και εξερευνούν τον αρχαιολογικό χώρο.
7. Στη συνέχεια στο μουσείο αναζητούν εκθέματα που τους έχουν ζητηθεί. (κυνήγι θησαυρού).

Εικόνα 1: Κεραμεικός

Εικόνα 2: Μουσειακά εκθέματα

8. Συναντιόμαστε όλοι στο περιστύλιο του μουσείου γύρω από το άγαλμα του ταύρου. Ανταλλάσσουμε τις πληροφορίες μας και συζητάμε για τις συνήθειες των ανθρώπων στον τόπο και το χρόνο, ζητώντας από τους μαθητές να μιλήσουν και για προσωπικές εμπειρίες.
9. Χωριζόμαστε σε ομάδες, αγόρια – κορίτσια, και παίζουμε το παιχνίδι της ακροστιχίδας.
10. Στο σχολείο γράφουμε έκθεση με θέμα «Επίσκεψη στον Κεραμεικό» και ζωγραφίζουμε ένα αντικείμενο, που μας συγκίνησε ιδιαίτερα. Έτσι φτιάχνουμε το «δικό» μας μουσείο (3 διδακτικές ώρες).

Εικόνα 3: Συζητάμε για τις συνήθειες των ανθρώπων

Εικόνα 4: Το παιχνίδι της ακροστιχίδα

Μαθησιακοί πόροι

Εκπαιδευτικό λογισμικό «Δημόσιος και ιδιωτικός βίος των Αρχαίων Ελλήνων-Ιδιωτικός βίος»,
Ιστοσελίδα του αρχαιολογικού χώρου του Κεραμεικού,
Εποπτικό υλικό,
Ερωτηματολόγιο,
Ακροστιχίδα,
Αρχαιολογικός οδηγός του Κεραμεικού,
Έντυπο «Μικροί - Μεγάλοι σε δράση - Οικογενειακή επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κεραμεικού».

Μέθοδοι και τεχνικές: ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ανάπτυξη κριτικής σκέψης, χρήση Νέων Τεχνολογιών.

Δράση με σαφή διαπολιτισμικό χαρακτήρα

Η ομαδοσυνεργατική μέθοδος που ακολουθήθηκε, καθώς και οι συζητήσεις για τις μετακινήσεις και συγκατοικήσεις των ανθρώπων στο χώρο στην αρχαιότητα και σήμερα, έδωσαν τη διαπολιτισμική διάσταση στο πρόγραμμα.

Επίσης, πριν από την είσοδο της ομάδας στον αρχαιολογικό χώρο του Κεραμεικού έγινε στάση στο Μνημείο της Θυσίας των Εβραίων από τους Ναζί, που βρίσκεται στο δρόμο από τον σιδηροδρομικό σταθμό του Θησείου προς τον αρχαιολογικό χώρο του Κεραμεικού. Το μνημείο είναι ένα αστέρι που σχηματίζουν πέτρες «φυτεμένες» στο έδαφος. Ζητήθηκε από τους μαθητές να καθίσουν στις πέτρες σχηματίζοντας κύκλο. Με καταγισμό ιδεών προσπαθήσαμε να ανακαλύψουμε τι απεικονίζει, τι είδους μνημείο είναι, σε ποιον λαό είναι αφιερωμένο, σε ποια περίοδο αναφέρεται και γιατί έχει τοποθετηθεί σε αυτόν τον χώρο (οι μαθητές εντόπισαν στο χάρτη της περιοχής την ισραηλίτικη συναγωγή).

Στη συνέχεια με παιχνίδι ρόλων οι μαθητές υποδύθηκαν άτομα από διαφορετικές χώρες που και σήμερα συνυπάρχουν και συναντώνται στον ίδιο χώρο.

Θεωρητικές αρχές που προέκυψαν από το εργαστήριο της ημερίδας, ή άλλες που ενυπάρχουν στις δράσεις: Ενσυναίσθηση, συνειδητοποίηση της διαφορετικότητας, ανεκτικότητα, καλλιέργεια πολυπολιτισμικής συνείδησης, βιωματική πρόσληψη.

Αξιολόγηση

Σύμφωνα με ό,τι προκύπτει από την παρατήρηση και ύστερα από συζήτηση με τους μαθητές το πρόγραμμα κρίνεται επιτυχές. Καταρχήν, ήταν η πρώτη φορά που η τάξη λειτούργησε ως ομάδα εντός και εκτός σχολείου για την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Σημαντικό ήταν ότι η ομάδα είχε προετοιμαστεί για την επίσκεψη και περίμενε με ενδιαφέρον την πραγματοποίηση της. Πολύ θετικά ήταν το κλίμα συνεργασίας και οικειότητας που αναπτύχθηκε μεταξύ των αρχαιολόγων και της ομάδας, ώστε οι μαθητές να συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες της επίσκεψης, καθώς και ο παιγνιώδης χαρακτήρας που προσέλαβε η επίσκεψη με το παιχνίδι της ακροστιχίδας. Τέλος, πολύ σημαντικό θεωρώ το ότι η διάρκεια της επίσκεψης δεν ξεπέρασε την μιάμιση ώρα, με ένα μικρό διάλειμμα στα 45 λεπτά, ώστε να μην κούραστούν οι μαθητές, καθώς και τον ελεύθερο χρόνο που δόθηκε στους μαθητές στο τέλος της επίσκεψης, ώστε να συνδυαστεί η μάθηση με την ψυχαγωγία. Το πρόγραμμα κύλησε ομαλά, χωρίς δυσκολίες, με μόνο εμπόδιο τη χρονική πίεση για την ένταξη της προετοιμασίας στο ημερήσιο σχολικό πρόγραμμα. Εξαιρετική υπήρξε και η εμπειρία της επαφής με τους αρχαιολόγους, η προθυμία και η διάθεση συνεργασίας σε όλα τα στάδια της επίσκεψης. Συγκινητική ήταν η υπευθυνότητα και η ευαισθησία με την οποία αντιμετώπισαν όχι μόνο το πρόγραμμα, αλλά και τους μαθητές μας.